

vani. — Potem je poročal poslanec Forcher o prošnji graškega vseučilišča za podporo vseučiliščnikom. Na priporočilo rektorja dr. Weiss-a se je ta podpora od 300 gld. na 500 gld. zvišala. — Ptujskemu društvu: Muuseumverein se dovoli podpora 250 gld. — Opatija sekovska prosi za podporo, da se tamošnja bazilika (cerkev) zamore dovršiti. Prošnja se izroči deželnemu odboru v preiskavo in da stavi predlog v bodoči seji deželnega zbora. — Prošnji podpornega društva na medicinski fakulteti dunajskega vseučilišča za podporo se ne ugodi. — Ptujskemu muzikalnemu društvu za podporo v znesku 100 gld. se ugodi; predlog gosp. Ornika, naj se mu da 200 gld., se odkloni. — Družba za preiskavo podzemeljskih votlin prosi podpore; prošnja se vsled poročila grofa Lamberga zavrže.

V seji dne 20. februarija je utemeljeval g. Ornik svoj predlog, naj se spodnja gimnazija na Ptuj spremeni v popolno osemrazredno gimnazijo. Ta predlog se izroči naučnemu odseku. — Na vrsto pride potem predlog finančnega odseka, naj se za Radeckijev most v Gradcu doplača še 11.700 gld. Dežela je dozdej plačala že 44 tisoč gold. za ta most, ki bo vsega skupaj stal 167.200 gld. Ta predlog se je sprejel. Bomo videli, ali bodo nemški poslanci tudi glasovali, kadar bo šlo za enake stvari na Spodnjem Štajarskem. — Občini Žusem se dovoli, da sme občinske doklade po 120% skozi leta 1897, 1898 in 1899 pobirati. — Ob koncu seje vpraša g. dr. Jurtela, zakaj se še ni prebrala interpelacija, katero so že pred delj časom vložili poslanci J. Žičkar in tovariši v zadevi kmečkih domov. G. predsednik dr. Serneč obljubi, da se bo nekam založena interpelacija poiskala in prebrala.

V seji dne 23. februarija, o kateri bomo prihodnjice poročali obširneje, je g. dr. Serneč očital vladi, da ne skrbi dobro za kmečke ljudi, ker pri sklepanju kupčijskih pogodb se ne ozira na blagor ljudstva; ob enem je ostro prijel južno železnico zavoljo previsokih cen, ki se morajo plačevati za prevažanje blaga.

Na delo zoper socijaliste!

S. Teharjev.

Zadnji četrtek so priredili v Štorah socijalni demokratje volilni shod. Prišlo je kakih 70 delavcev. Poslušali so z zanimanjem govor kandidata Ropasa. Res ni govoril v obče slabo. Pripovedoval je, kako se je dosedanji državni zbor premalo menil za nižje stanove, kako bi bilo davke preurediti, kako (kakor on napačno misli) nobena druga stranka ne more pomagati delavcem, nego socijalno - demokratična stranka. A zgodila se mu je nesreča, da je sicer trdil, da imamo Slovenci pravico zahtevati svoje narodne pravice, katere nam kratijo, a vendar je zatrjeval, da se nam za narodnost ni brigati! Saj ravno zato imamo narodne boje, ker se potegujemo za svoje pravice, katerih nam nečejo dati; in ta boj ostane — ni mogoče drugače biti, čeprav se socijalna demokracija na glavo postavi — ta narodni boj, dokler nam ne dadó teh pravice.

Potem je razkladal celjski sodrug Ros po nemški program socijalne demokracije. A omenjal je z večine samo take njih zahteve, katere zagovarjamo tudi mi. Kar hočejo socijalisti zoper vero in zoper razum, n. pr. da naj bi se odpravil sv. zakon, da naj ne bi imel nikdo nič svojega, ampak da naj bi imeli vsi vse skupno — o teh in podobnih rečeh je molčal, nekaj menda zato, ker je vedel, da se njegovi poslušalci ne bi strinjali s tem, nekaj pa menda zato, ker je bil g. kaplan navzoč. Odgovarjal je potem obema g. kaplan Kržišnik v nad

pol ure trajajočem govoru, zavrnil nekatere njiju trditve in razvijal krščansko - socijalni program, s katerim so bili poslušalci vidno zadovoljni. O da bi se bilo to že prejšnje čase godilo, tukaj in drugod! Koliko na boljšem bi bili! Skrbimo, da zamujeno popravimo, dokler ni prepozno! Krščansko - socijalne zahteve so dovolj obsežne, da, prav in razločno razložene, zadovolje vsakega pametnega delavca. Zato tudi g. kaplanu ni nikdo v ničemer nič odgovarjal. A razširjati in razkladati jih treba, kjerkoli in kadarkoli je prilika. Neizmerno imenitno je to, če nečemo, da bodo delavci časno in večno zgubljeni.

V soboto smo imeli volitve. V 4. kuriji je zmagala katoliško - narodna stranka. A v 5. kuriji? Kdor bi površno sodil, rekel bi: zmagali so socijalni demokratje, združeni z Nemci. Volilni mož je namreč med drugimi tudi znani »dolgi Martin«, ki je od same jeze, da ga niso narodnjaki postavili za župana, zašel tako daleč, da se je šel ponujati, on, veliki posestnik, šel sam ponujati socijalno - demokratičnim voditeljem, ki so se ga res usmili in ga ukazali voliti. A če človek stvari do dna pogleda, uvidi, da so zmagali prav za prav delavci. Zamislili so se v zmoto: mož našega stanu nam bode najbolj pomagal. Pravih socijalnih demokratov je pa tukaj komaj jedna uboga peščica ali pa še ne. Milo se mi je storilo, ko sem gledal, kako so poštene katoliški, delavci (poleg nekaterih zagrizenih nemčurjev) volili za socijalista Ropasa. Ko bi prav vedeli, kaj hočemo krščanski socijalisti in kake brezumne in brezverske namene imajo socijalni demokratje — volili bi bili malo da ne vsi krščansko - socijalno. Toda, roko na srce: kdo je kriv, da ne vedo, kje so pravi prijatelji delavcev? Kdo je kriv, da nezaupljivo gledajo, da ne morejo prvi čas še prav verjeti, da kdo resno in odkritosrečno govori, če jim kaže, da jih res ljubi in jim vse dobro želi in hoče — da mu prav ne zaupajo, če prav so mu bolj pri srcu, kakor vsem judovskim socijalistom skupaj? Na resno delo torej koj, vsi, povsod!

Bili so ubogi delavci čudno veseli svoje zmage. »Sedaj bode pa že Ropas izvoljen v državni zbor, mislili so, in napoči nam srečna zlata doba!« Privoščil sem jim njih veselje; saj ne morejo biti mnogokrat prav od srca veseli. Toda milo se mi je zdelo, ko sem se spomnil, kako se motijo. Ropas, vključ teharškej zmagi, gotovo ne bode izvoljen. In če bi prav bil, in če bi bilo tisoč Ropasov izvoljenih, ali bi bilo ubogim delavcem pomagano? Če bodo od socijalistov pričakovali zase boljših časov, čakali jih bodo gotovo prav do sodnjega dne. Ali so socijalni demokratje drugod, kjer imajo moč v rokah, ali so kaj storili za delavce? Nič. Ali bi pri nas več storili? Kdor jih prav pozna, ve dobro, da ne.

Upamo, da se bodo tudi pri nas v kratkem vremena zjasnila, v korist in srečo ubogim delavcem. — A ostre graje vredno je to, da so se kmetje tako slabo udeležili volitev, čeprav se je storilo, kar se je moglo. Potem bodo pa zabavljali na slabe postave in slabe poslance. Kmetje, ali niste sami krivi? Nekateri so celo glasovali za socijalnega demokrata. Ubogi zaslepljenci! Če hoste kje pamet srečali, le dobro jo poglejte in držite jo krepko, da Vam ne uide spet tako!

Cerkvene zadeve.

Cerkev Sv. Lenarta v Slov. goricah.

„Gospod, ljubim lepoto tvoje hiše,
In kraj, kjer prebiva veličanstvo tvoje.“
Ps. 25, 8.

V prelepih Slovenskih goricah je lični trg Sv. Lenarta, kateri se je v zadnjem času zdatno olepšal z

novim velikim in čednim šolskim poslopjem; kar je vrle župljane močno radi plačila zbolelo. Vendar sedaj je vse pozabljeno, da bi se le ondi nadepolna mladost tudi vzgajala v versko-narodnem duhu! Tudi dekanijsko gospodarsko poslopje se je novo postavilo, kar je tudi bila potreba in bodo župljani radi pozabili one stroške. Tu in tam so še župljani več kaj storili, česar ne morem omenjati; a na nekaj moram čitatelje opozoriti.

V našem ličnem trgu, kjer še najdemo tudi nekaj gorečih Slovencev in slovenskih napisov, stoji mej župniščem in šolo starodavna in mnogo obiskovana župna in dekanijska cerkev, v gotskem zlogu zidana in posvečena sv. Lenartu, katerega Slovenci zelo častijo in na pomoč kličejo o živinskih boleznih.

Počasoma se je ta cerkev popravljala, in pri tem je gotika po nevednosti delavcev mnogo trpela, kar sedaj zares močno obžalujemo. Temu bi radi sedanji vlč. g. dekan v okom prišli. Ne samo, da so že mnogo storili pri tej cerkvi, recimo, da so jo zunaj dali lepo osnažiti, nameravajo sedaj tudi cerkev popraviti v gotiškem slogu. V to svrhu so ustanovili »Cerkveno družbo« pri Sv. Lenartu, katero je dovolil preč. kn. šk. lavantinski ordinarijat dne 6. nov. 1894; a društvena pravila je potrdila c. kr. namestnija v Gradcu dne 15. nov. istega leta pod št. 31.889.

Namen družbi je, da se nabira potrebni denar, s katerim se bo ta cerkev znotraj dostojno v gotiškem slogu prenovila in olepšala. Družba šteje ude in dobrotnike. Udje plačujejo na leto vsaj po jedno krono, a dobrotniki, kolikor jim drago. Za žive ude in dobrotnike se daruje vsako leto ena sv. maša; jednako za mrtve, dokler družba obstoji. Zatorej si s tem lahko vsak, ki bo kak dar poslal, tudi naloži nekaj v hranilnico za — večno življenje.

Nekaj se je v ta namen že nabralo, katerim dobrotnikom naj mili Bog stoterno poverne; a med vrsto teh še pogrešamo mnoge, katere lepo prosimo, da položijo na žrtvenik krščanske ljubezni dar, ker Bog, Marija in sv. Lenart bodo gotovo obilno poplačali.

Kdor bi se torej z menoj strinjal in z besedami psalmista: »Gospod, ljubim lepoto tvoje hiše, in kraj, kjer prebiva veličastvo tvoje«, naj pošlje kak prispevek vlč. g. Jožefu Jurčič-u, župniku in dekanu k Sv. Lenartu v Slov. goricah, kateri bodo vsak najmanjši dar blagodušno sprejeli in potem zneske v letnem poročilu objavili. A. V—j.

Gospodarske stvari.

Jabolčnik.

Kadar se skisa sočna tekočina, ki je v jabolkih, nastane nova tekočina, ki služi kot pijača in je vsem znana pod imenom jabolčnik, po nekaterih krajih jabolčnica. Navadno se misli, da je jabolčnik povsem različen od mošta ali maščine, ki se spremeni v pravo vino. Temu ni tako. Mošt je sok, ki se še ni skisal, ki ima v sebi še dokaj sladkorja; spremeni pa se v vino po kisanju in ko zamenja sladkor z alkoholom. Ne poznamo sicer moža, ki je prvi delal pijačo iz jabolka, a hvaležno moramo priznati, da je pravo zadel. Kadar je za sadije dobra letina, se prav lahko iz jabolka manjše vrednosti in kratke trpežnosti napravi pijača, ki se brez težave ohrani več let. Jabolčnik pa še povrh tega nadomestuje druge pijače, n. pr. vino, pivo in žganje. Kdor ima in vživa na pravi način pripravljen jabolčnik in ga tudi prav rabi, mora pripoznati, da je imel dr. Lukas prav, ko je primerjal vino z našo pijačo, rekoč:

Zlahtno vince s svojim ogujem razvedri

Pač vsacega srce;
Jabolčnica kmetovalcu moč deli,
Da rad na delo gre.

Več ko spiješ vina, slabše vpliva na tvoje telesno stanje, ker preveč vznemirja kri; po pivu pa postane kri preveč mirna, nekako mrtva in nemarna; žganje pa celo vniči živce, ker jim vzame pravo moč in ovira delovanje. Pri jabolčniku pa je vse drugače. Ker se nahaja v njem mnogo fosfornih solij, deluje prav ugodno na možgane in ker ima v sebi precej sadovnih kislin, dela vse truplo nekako živahno in svežo. Na ta način popravlja torej jabolčnik škodo, katero povzročujejo druge pijače. Zaradi tega je že iz zdravilstvenega ozira želeti, da bi se te pijače bolj poprijeli ali se je vsaj tako nekako prezirljivo ne branili, kakor do sedaj. K temu še pristopijo gospodarstveni premisleki, kar vsakdo prav lahko vidi.

Številke kažejo neovrgljivo in brez usmiljenja, da je v bolnišnicah, norišnicah in kaznilnicah večina bolnikov, hudodelnikov in zločincev, ki je začela svojo nesrečno, stransko pot z žganjem, preveč ga pije! Saj za vinom pride kaj rado žganje na vrsto, posebno kadar zmanjka cvenka; za žganje zadostuje že kak drobiž, ker je bolj omamljivo ter ga ni treba toliko kakor vina. Pomagati se tu da le s tem, da se nadomesti nesrečno žganje z neškodljivo, zdravo pijačo, ki pa mora biti po ceni, da pride delavec in priprost človek tudi do nje. Na Virtemberskem je že postal jabolčnik takorekoč narodna, vsakdanja pijača. In pomagalo je; slabi učinki žganja so zginili, prikazali se pa dobri vsled vredne in zdrave pijače. Hvala Bogu, že tudi v naših krajih so prišli kmetje in delavci tu pa tam do spoznanja, da jabolčnik hladi žejo, oživlja trudno telo in daje tudi dovolj moči k delu. Kdor to spozna, je zadovoljen s to pijačo ter ne pogreša težko druge. Seveda od kraja že pozna razloček. Za domačo rabo služi prav dobro tudi hrušovec; za pošiljatev in hranitev za delj časa pa je boljši jabolčnik. (Konec prih.)

Sejmovi. Dne 1. marcija na Planini, v Marenbergu (za konje) in v Mariboru (tudi za konje). Dne 2. marcija na Vranskem in v Radgoni. Dne 3. marcija v Oplotnici, Lučanah in Račah (tudi za konje). Dne 4. marcija na Bregu pri Ptujju (za svinje). Dne 5. marcija na Spodnji Polskavi (za svinje).

Dopisi.

Iz Kozjega. (Za »družbo sv. Mohorja.«) Ljubljenec Gospodov, sv. apostol in evangelist Janez je bil zamaknjen v nebo in je slišal velikansko število za nebesa zaznamovanih. V svojem »Skriv. razodenju« tako-le piše: »In sem slišal število zaznamovanih; sto štiri in štirideset tisoč je bilo zaznamovanih iz vseh rodov Izraelovih otrok... In so vpili z velikim glasom glasom rekoč: »Čast Bogu našemu, ki sedi na sedežu in Jag-njetu.« (Skriv. raz. 7, 4. 10.) Te prikazni sem se domislil, pregledujoč in prebirajoč letošnji »Koledar družbe sv. Mohorja.« Sv. Janez je slišal 144 tisoč zaznamovanih, v »Koledarju družbe sv. Mohorja« jih je pa bilo zaznamovanih lani ravno polovica manj, letos pa že tisoč več. Je-li pa to lepo število Mohorjanov tudi za nebesa zaznamovanih? Vsekakor! Če se bodo le vestno držali naukov, katere jim podaja družba. Sv. Janez je slišal število zaznamovanih iz vseh rodov Izraelovih otrok. Le-tu pri naši družbi so zaznamovani udje iz vseh slovanskih rodov: Slovenci, Čehi, Poljaki, Rusi, Srbi, Hr-